

REVISJONIKOMISJONI ARUANNE

Revisjonikomisjon, koosseisus Jane Cathlyn Meigas, annab ülevaate ja hinnangu Eesti Õpilasesinduste Liidu (edaspidi Õpilasliit või EÕEL) tegevustele perioodil 2022 mai kuni 2023 juuni. Revisjonikomisjoni liige Marili Niidumaa astus omal soovil ennetähtaegselt tagasi, seetõttu on revisjonikomisjon uute valimisteni üheliikmeline.

Üldine hinnang Õpilasliidu juhtimisele on positiivne. Tunnustame ametisolevat juhatust, et on tulnud üsnagi edukalt välja erinevatest keerulistest olukordadest Õpilasliidus sees. Olenemata keerulistest aegadest on suudetud leida organisatsioonile aktivistid ning üle pika aja on juhatuse liikmete kohale mitu kandidaati.

Hinnangu all oleva perioodi tegevused panustavad Õpilasliidu 2022-2026 arengukava eesmärkide saavutamisse osaliselt. Suurepärase on olnud sisendikorje ürituste algatamine ja läbiviimine, et kaasata suuremal määral koole ja õpilasi. Samas ei ole hetkel tõusnud liikmeskoolide arv ning puudub pikaajaline nägemus kommunikatsiooniplaanist. Rõõm on aga tõdeda, et alusdokumendid ning baaskoolitusprogramm on igapäevase tähelepanu all. Soovitame erilist tähelepanu pöörata organisatsiooni jätkusuutlikkusele (eriti finantsvabaduse teemale), sest need on eesmärgid, mida ei saavuta ühe aastaga, vaid mis nõuavad pikemat läbimõeldud tööd.

Revisjonikomisjoni aruande eesmärk on suunata ning toetada organisatsiooni tegevusi. Revisjonikomisjon on käesolevas aruandes võtnud fookusesse Õpilasliidu juhtimise ning jaganud selle 5 teemaplokki: (1) üldjuhtimine; (2) rahaasjad; (3) avaliku poliitika valdkond; (4) liikmete valdkond; (5) kommunikatsioonivaldkond.

Jane Cathlyn Meigas

28.05.2023, Tallinn

ÜLDJUHTIMINE

Suures pildis on revisjonikomisjonil jagada tunnustavaid sõnu ning tõdeda, et vaatamata keerulisele aastale, väljakutsetele ning mõneti ka väga ootamatule olukorrale juhatuses, on möödunud kiitust vääriv aasta. On hea meel näha üle pika aja juhatuses hakkajaid noori, kes ei ole veel gümnaasiumi lõpuklassis ning kellel on seetõttu võimalus panustada soovi korral ka pikemalt kui üks aasta Õpilasliidu töödesse ja tegemistesse.

Tuvastatud riskid ja soovitused

- Hetkel puuduvad revisjonikomisjonile teadaolevalt materjalid, mida saaks kasutada juhatuse koosseisude vahetumisel üleandmisel. Kunagi ei saa kindel olla, kas eelnevalt juhatuses olnud isikud saavad jääda mingil määral abiks ning tagada sujuva ülemineku. Sama olukord on ka valdkondade juhtidega.
 - Jätkusuutlikuma juhtimise soodustamiseks soovitab revisjonikomisjon koostada üleandmise materjalid, kuhu oleksid kokku koondatud kõik olulised ning vajalikud materjalid, kontaktid, kirjeldused jm. Tegemist võiks olla materjalidega, mida ka kõik järgnevad juhatuse liikmed saaksid oma ametiaja jooksul jooksvalt täiendada ning kust oleks võimalik leida vastused suurematele küsimustele, mis võivad juhatuse töös ette tulla.
 - Lisaks soovitame üleandmise materjali ka valdkondade juhtidele (valdkonna juhi käsiraamat), sest oma töös on ka neil suur vastutus ning juhina alustades palju uusi ülesandeid, millega toime tulla. Oma ametiaja jooksul üleandmise materjalide täiendamine poleks suur lisatöö ning neist saadav kasu oleks revisjonikomisjoni hinnangul suurem kui selle peale panustatud aeg.
- Kaheliikmeline juhatus on enda kanda võtnud liiga suure osa Õpilasliidu tööst ning tahab teha justkui kõike. Juhatus vastutab küll kõige eest ja koordineerib kogu tööd, aga ei pea selleks ise kõike ära tegema - selleks on valdkonnad koos juhtide ja aktivistidega.
 - Soovitame üle vaadata, milliste ülesannetega peab kindlasti tegelema juhatus, aga millised on ülesanded, mille täitmise saab usaldada valdkonna juhi või aktivisti kätte. Aktivistide kaasamine erinevatel tasanditel on seda olulisem järelkasvu kasvatamisel, sest just nemad on potentsiaalsed valdkonna juhid või juhatuse liikmed.
 - Samuti soovitame kaaluda edaspidi siiski kolmeliikmelise juhatuse valimist, kuivõrd ka nii saab tööülesandeid rohkem hajutada.

- Praeguseks hetkeks on tihti tulnud ette olukordi, kus aktivistideks on üsna pea gümnaasiumi lõpetavad noored ning nad on valitud seetõttu, et neil on arvestataval tasemel oskused, mida tööks valdkonnas vaja on. See aga ei taga Õpilasliidu järelkasvu.
 - Revisjonikomisjoni hinnangul on kõige jätkusuutlikum variant, kui aktivistid saaksid Õpilasliidu töösse panustada ühe aasta asemel vähemalt kaks, kuid paremal juhul kolm või lausa neli. Pakkudes noorematele aktivistidele võimalust, on neil teiste vanemate aktivistide kõrvalt võimalus õppida ja kasvada ning panustada hiljem oma pikaajase kogemusega suuremal määral Õpilasliidu tegevusse. Revisjonikomisjon soovib aktivistide kandidatuuri juures rohkem tähtsustada noore motivatsiooni õppida ja arendada, mitte juba olemasolevaid oskusi (kuigi ka need on olulised). Õpilasliit peaks olema koht, kus toimekad õpilased saavad end arendada ja selle käigus tegeleda ka haridusmaastiku probleemkohtadega. Mida pikemalt aktivist Õpilasliiduga seotud on, seda suurem on tõenäosus, et ta kandideerib ka valdkonna juhiks või juhatuse liikmeks. Ka Õpilasliidu arengukava kolmanda eesmärgi alategevusena on välja toodud aktivistide enesearengu võimaluste läbimõtlemine.
 - Revisjonikomisjon tuletab meelde, et Õpilasliidul on erinevaid tunnustusi (näiteks Q-tegija), mis on hetkel jäänud pigem unustuse hõlma. Soovitame neid võimalusel taas välja andma hakata.
- Juulis aktivistide kandideerimisvormi avanemisele võib negatiivselt mõjuda suvepuhkuste periood.
 - Aktivistide kandidatuuri varasemaks toomine on üldiselt hea idee ning annab võimaluse, kus inimestel on võimalik pikema perioodi jooksul kandideerida ja tööga saab alustada septembri esimese poole asemel juba augusti lõpust. Samuti tagab see võimaluse pikendada kandidatuuri, kui see peaks vajalik olema. Revisjonikomisjon pöörab tähelepanu, et kuivõrd kandideerimine toimub südasuvel, kui paljud ei mõtle veel kooliaasta tegevuste peale, siis peab suuremat rõhku panema kommunikatsioonile, et näiteks suvekoolist leitud noored ei kaoks ära ning nad oma kandidatuurid esitaks.
- Õpilasliidu tegevusaruanne on liiga üldine ning ei anna ülevaadet konkreetsetest töötulemustest.
 - Revisjonikomisjon soovib juhatusel järgmisel korral tegevusaruannet kirjutades olla konkreetsem. Näiteks, kui mainitakse töögruppides osalemist,

siis ka mõned töögrupid välja tuua. See tagab ka kogu töö suurema läbipaistvuse.

- Samuti soovitab revisjonikomisjon järgmise tegevuskava koostamisel tähelepanu pöörata mõõdikutele, et need oleksid konkreetsed ja hinnatavad.
- Õpilasliidu tegevuskavas on suur roll igapäevastel tegevustel, mis korduvad aastast aastasse. Näiteks liikmete valdkonna puhul on baaskoolitusprogrammi läbiviimine või nendega kontakteerumine üldkoosoleku eesmärgil iga-aastane tegevus. See ei anna tegevuskavas head ülevaadet aga neist tegevustest, mis on planeeritud just konkreetsesse aastasse.
 - Soovitame kaaluda nende tegevuste eemaldamist või tegevuskavas muul moel esitamist. Võimalus on need tegevused kirja panna iga valdkonna tegevuskava sissejuhatavas lõigus, mis kirjeldab, kuidas valdkonna igapäevane tegevus välja näeb.
- Õpilasliidu alusdokumendid ei reguleeri piisavalt revisjonikomisjoni tööd. Hetkel pole muu hulgas ka reguleeritud, mis saab, kui revisjonikomisjoni liige tagasi astub. Seetõttu on ka tekkinud olukord, kus revisjonikomisjonis on vaid üks liige.
 - Soovitame vaadata alusdokumentides üle revisjonikomisjoni puudutavad punktid ning reguleerida neid muu hulgas nii, et komisjon ei saa olla üheliikmeline. Revisjonikomisjon on igati valmis antud teemal kaasa mõtlema.

RAHAASJAD

Revisjonikomisjon soovib tunnustada, et rahaasjades on seis varasemate aastatega võrreldes stabiilne ning vaatamata praegusele ühiskondlikule olukorrale pole toimunud drastilisi muutusi Õpilasliidu rahalistes seisudes. Kui varasemad revisjonikomisjoni liikmed on toonud välja, et lisaks Haridus- ja Teadusministeeriumi rahastusele oleks vaja ka tuge erasektorilt, siis seda seisukohta jagab ka praegune revisjonikomisjon. Suures osas ühest rahastajast sõltumine võib hakata muutma organisatsiooni tööd üha keerukamaks. Sellest lähtuvalt tuleks kriitiliselt üle vaadata, kas Õpilasliidul oleks võimalik leida endale pikaajalisi partnereid, kellelt lisaks üritustel pakutavatele toodetele saada ka finantsil põhinevat toetust/annetust.

Majandusaasta aruanne

Koroonakriis on küll möödas, aga see on asendunud teiste kriisidega. Sellest punktist vaadates elame ja töötame ka organisatsioonis sees siiani teatud määral kriisiolukorras. Olukorrast lähtudes on oluline hinnata, kas Õpilasliidul on piisavalt rahalisi reserve, et lahendada

ootamatusi ning tulla toime olukordades, kus ürituste transpordi hinnad suurenevad mitu korda või Õpilasliidu kontori kulud nõuavad suuremat panust.

Majandusaasta aruandest nähtub, et aruandeaasta tulem on miinuses 826 euroga. Suures plaanis pole tegemist ületamatu summaga, aga miinus on miinus ning eduka juhtimise jätkamiseks oleks vaja kriitiliselt üle vaadata, mille peale Õpilasliit oma rahalisi vahendeid kasutab. Kas seal on võimalusi kärpimiseks või ressursside ümberjaotamiseks, kas suuremad kulutused lähevad millegi peale, mis teenib Õpilasliidule suuremat kasu?

Tuvastatud riskid ja soovitused

- Teatud kuluridade ja kulude puhul on küsitavusi nende mõistlikkuses. Toome välja näiteks avaliku poliitika sisendikorje ürituse Tartus, mis kestis kolm tundi ning mille toitlustuskulud oli üle 1000 euro. Revisjonikomisjon ei hinda antud kulutust mõistlikuks ning ei näe, et sellest on saadud suurt kasu.
 - Mõistame, et antud kulud on tekkinud soovist korraldada meeldejäädavaid ja kvaliteetseid üritusi, kust leiaks ka uusi potentsiaalseid aktiviste. Konkreetselt sisendikorje korraldamine on õige, aga ehk oleks mõistlikum jagada ressursse nii, et Õpilasliit suunaks neid rohkem inimestesse. Soovitame ürituste korraldamiseks leida põnevaid koole (neid leidub Eesti eri paigus rohkelt), mis vähendaks uhkete konverentsiruumide rentimise kulusid, ning ka toitlustuskuludele kriitiliselt otsa vaadata. Lisaks üritustele tuleb ressursse suunata ka aktivistidesse ja nende heaollu.
- Võrreldes varasemate aastatega on vähenenud on annetused Õpilasliidule.
 - Praeguses majanduslikus olukorras on mõistetav, et ka teiste organisatsioonide ning tavainimeste poolt laekuvaid annetusi on vähem, aga Õpilasliit peab omalt poolt tegema võimalikult palju, et annetused ja toetused jääksid samale tasemale.

AVALIKU POLIITIKA VALDKOND

Tunnustame avaliku poliitika valdkonna puhul läbi viidud sisendikorje üritusi, kuivõrd seni on sisendikorjed toimunud peamiselt vaid muude ürituste (suvekool, üldkoosolekud) raames.

Tuvastatud riskid ja soovitused

- EÕEL ei ole aktuaalsetel teemadel piisavalt pildil. EÕEL-i arvamus ei ole olnud näha (sotsiaal)meedias näiteks eestikeelsele õppele ülemineku teemal, kuigi see on hetkel

haridusvaldkonna üks kuumemaid teemasid ning puudutab väga otseselt õpilasi. Samuti ei ole EÕEL-i oma sotsiaalmeedias kajastatud kõiki arvamused, mis ilmunud on (näiteks Postimehes 2. mail ilmunud juhatuse esimehe arvamuse). Samuti ei esitanud EÕEL oma ettepanekuid koalitsioonikõneluste ajal läbirääkivatele erakondadele (kuivõrd seda tegid paljud teised noorteorganisatsioonid).

- Soovitame suurendada aktuaalsetel teemadel kaasa rääkimist ja meedias pildis olemist. Selleks on vajalik hea koostöö ka avaliku poliitika valdkonna (ja selle juhi) ning kommunikatsioonivaldkonna juhi vahel.
- Kõik, mis meedias ilmunud, peab olema kajastatud ka EÕEL-i oma sotsiaalmeedia kanalites.
- Suutlikkus kiirelt reageerida peab olema juhatuse ja/või avaliku poliitika valdkonna juhi üks prioriteetidest.
- Soovitame järgmiseks õppeaastaks kindlasti leida avaliku poliitika valdkonnale eraldi juhi, mitte suurendada selle võrra juhatuse liikme ülesandeid.
- Avaliku poliitika valdkonnas on koduleheküljel oleva info kohaselt vaid kuus liiget ning võrreldes teiste valdkondadega on seda pigem vähe.
 - Soovitame kaaluda järgmiseks aastaks valdkonna liikmete arvu tõstmist, et valdkonna arvamust ja tööd laiapindsemaks teha. Valdkonna liikmeid oleks võimalik kaasata ka arvamused kirjutamisesse.
- Avaliku poliitika sisendikorjete ürituselt saadud sisend on Tallinna-Tartu keskne.
 - Osalejate nimekirja kohaselt osales Tallinna ja Tartu sisendikorjete ürituste peale kokku 27 kooli esindajaid, millest enamik olid pärit ka neist linnadest. Seega on katmata näiteks Pärnumaa ja saared ning hetkel aktuaalne Ida-Virumaa. Soovitame leida lahenduse, kuidas koguda sisendit ka väiksemate piirkondade õpilasesindustelt/õpilastelt.

LIIKMETE VALDKOND

Tuvastatud riskid ja soovitused

- Passiivsete koolide puhul ei saa vabanduseks olla “ei vastanud meilidele ega kõnedele”. See on passiivsete koolide puhul normaalne.
 - Soovitame leida erinevaid (loovaid) viise, kuidas passiivsete koolidega kontakti saavutada. Lisaks tuleb kasutusele võtta reaalsed meetmed, et

õpilasesinduste/koolide passiivsusel oleksid ka tagajärjed (näiteks realselt liikmete nimekirjast väljaarvamine).

- Eraldi tuleb tähelepanu pöörata, kas passiivse kooli puhul on tegemist väikese kooliga, mis potentsiaalselt lähiaastatel haridusreformi käigus muutub, või suurema kooliga, kus on väga vajalik töötava ja kompetentse õpilasesinduse olemasolu.
- Soovitame võrrelda nimekirja paariaasta taguse passiivsete koolide nimekirjaga ning läheneda vastavalt, kui nimekirjas peaks olema kattuvaid koole.

KOMMUNIKATSIOONIVALDKOND

Tunnustame, et aktivistide kommunikatsioonikanaleid on muudetud vastavalt vajadusele ning praktikale. Viimastel aastatel on läbi käinud nii infokirjad, meilid, Facebooki grupid kui ka Studium. Nüüd on jõutud Google Classroomi juurde, mis loodetavasti jääb pikemaks ajaks kui üks aasta.

Tuvastatud riskid ja soovitused

- EÕEL ei ole sotsiaalmeedias piisavalt aktiivne. Võrreldes teiste noorteorganisatsioonidega (näiteks Eesti Üliõpilaskondade Liit ja Eesti Noorteühenduste Liit) on käesoleval kalendriaastal EÕEL-il märkimisväärselt vähem postitusi.
 - Soovitame kajastada rohkem EÕEL-i tegevust ja õpilastele olulist infot sotsiaalmeedias.
 - Soovitame ajakohastena hoida Instagrami *highlights*-id.
 - Mõistame, et kommunikatsioonivaldkonna juht, kes hetkel sotsiaalmeediat haldab, ei ole täiskohaga töötaja, vaid aktivist. Seetõttu soovitame kaaluda võimalust kasutada postitamisel ja postituste loomisel ka kommunikatsioonivaldkonna aktiviste, et kogu koormus ei jääks valdkonna juhile.
- EÕEL-i sotsiaalmeedias pole kajastatud kõik sõnavõetud meedias. Näiteks ei ole sotsiaalmeediast läbi käinud Postimehes 2. mail ilmunud juhatuse esimehe arvamuseartikkel.
 - Soovitame edaspidi tähelepanu pöörata, et kõik kohalolekud meedias leiaksid kajastust ka EÕEL-i oma sotsiaalmeedias. See aitab liikmetel mõista, kuidas

avalikkuses õpilaste huvide eest seistakse, ning näha, et seda ka realselt tehakse.